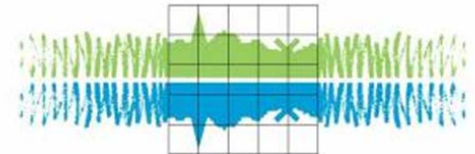

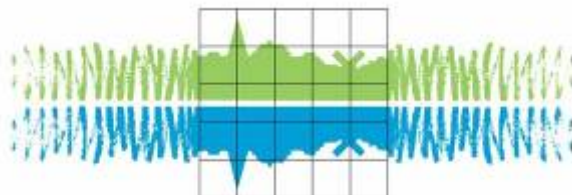
Omgevingsbewustzijn: Kerncompetentie bij versterking van natuur en landschap

Toekomstbestendig natuuronderwijs

Erik van Eek
Stichting Landschapsbeheer Gelderland
GKC programma Natuur en Landschap
6 februari 2014

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Rosendael 2a 6891 DA Rozendaal www.landschapsbeheergelderland.nl

zorg voor ons landschap

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)

- kantoor op landgoed Rosendael, bij Arnhem
- 25 medewerkers
- Missie: **“zorg voor een vitaal, beleefbaar en herkenbaar streekeigen landschap”**
- Ideële doelstelling, geen economische of grondbelangen
- Afspraken met Provincie Gelderland over begeleiding landschapsvrijwilligers
- Projectenorganisatie; zakelijk, niet commercieel
- Beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij
- Landschapsbeheer Gelderland is in het bezit van het CBF-keurmerk voor goede doelen (transparant, doelmatig, goed bestuur)

Opbouw presentatie

- Versterking van natuur en landschap
- Algemeen en ontwikkelingen
- Reflectie op deze analyse
- Praktijk SLG
- Competenties
- Borging competenties
- Vragen & conclusies

Versterking Natuur en landschap

Algemeen

M.b.t. wensen en doelen voor versterking van Natuur en Landschap

- Aanzienlijke mate van overeenstemming tussen overheden en maatschappelijke organisaties t.a.v. de doelen (idealiter)
- Verschillen van inzicht m.b.t. prioritering van de opgaven (middelen)
- Herbezinning overheid op haar rol
- Herbezinning maatschappelijke organisaties op haar rol
- Groene opleidingen leveren inhoudelijk deskundigen -> nieuwe competenties in een nieuwe tijd?

Wie en hoe bij Versterking Natuur en landschap

Natuur

- Klassieke invulling opgaven -> hoofdrol voor overheid
 - Beleid verwoord in EHS en Natuurbeheerplannen
 - Belangrijkste instrument: verwerving van gronden
 - Inrichting
 - Beheer
- Variant hierop is particulier natuurbeheer

Wie en hoe bij Versterking Natuur en landschap

Landschap jaren '90

- Klassieke invulling opgaven > hoofdrol voor overheid
 - Beleid verwoord in gemeentelijke Landschapsbeleidsplannen
 - Gemeente als voornaamste trekker
 - Stimuleren van landschapsversterking bij individuele grondeigenaren

Veranderingen bij versterking Natuur en landschap

Landschap na 2000

- Vernieuwde, bredere invulling:
 - Meer ontwikkelingsgericht
 - Beleid in gemeentelijke LandschapOntwikkelingsPlannen (LOPs)
 - Beschrijving fysieke gebiedskwaliteiten
 - Gemeente als trekker
 - Maar ook opgesteld voor initiatieven van andere overheden en van burgers en ondernemers
 - Richtinggevend
 - Kaderstellend
- Uitgangspunt fysieke gebiedskwaliteiten (wat en waar) geborgd in huidige groene opleidingen

Veranderingen bij versterking Natuur en landschap

Landschap na 2008

- Bezinning overheid
- Veranderende rollen
- Overheid minder als trekker/initiatiefnemer
- Meer belang vrijwilligerswerk
- Meer stimuleren van van burgerbetrokkenheid
- Ruimte voor burgerinitiatieven
- Nieuwe rol: overheidsparticipatie

Vraag om extra/nieuwe competenties

Veranderingen bij versterking Natuur en landschap

Landschap

Landschapsvrijwilligerswerk

- Faciliteren is kerntaak Stichting Landschapsbeheer Gelderland
- Provinciaal gefinancierd
- 180 groepen, 5.800 structureel actieve vrijwilligers
- Soorten & maten, diversiteit, autonomie
- Groeiend aandeel (werk)resultaten in versterking en beheer landschap

Veranderingen bij versterking Natuur en landschap

Landschapsvrijwilligerswerk

Vraag om begeleiding: Uitrusten van vrijwilligers op toenemend aandeel in werkzaamheden landschapsversterking

- Juiste wijze van werken
- Kennis van landschap, cultuurhistorie en ecologie
- Kennis van veilig werken (gereedschap, EHBO, ontvangen gasten)
- Kennis van wettelijke voorschriften (ARBO, F&F)
- Kennis van communicatie, binden, financiering

- Speciale competentie: overbrengen kennis, kunde en ervaring
- D.w.z. trainingen, cursussen, loketvragen
- Veelzijdigheid onderwerpen en diversiteit van groepen)

Veranderingen bij versterking Natuur en landschap

Betrokkenheid

- Bewonersinitiatieven
- Via dorpsbelangenorganisatie of ad hoc rondom thema/interesse
- Invulling doelen LOP en/of dorpsvisie
- Nieuwe doelen
- Voorbeeld aanpak Levend Landschap: Trots op ...
- Voorbeeld Landschapsbiografie

Veranderingen bij versterking Natuur en landschap

Reflectie

- Herkenning bij deze analyse?
- Wat zijn jullie ervaringen?

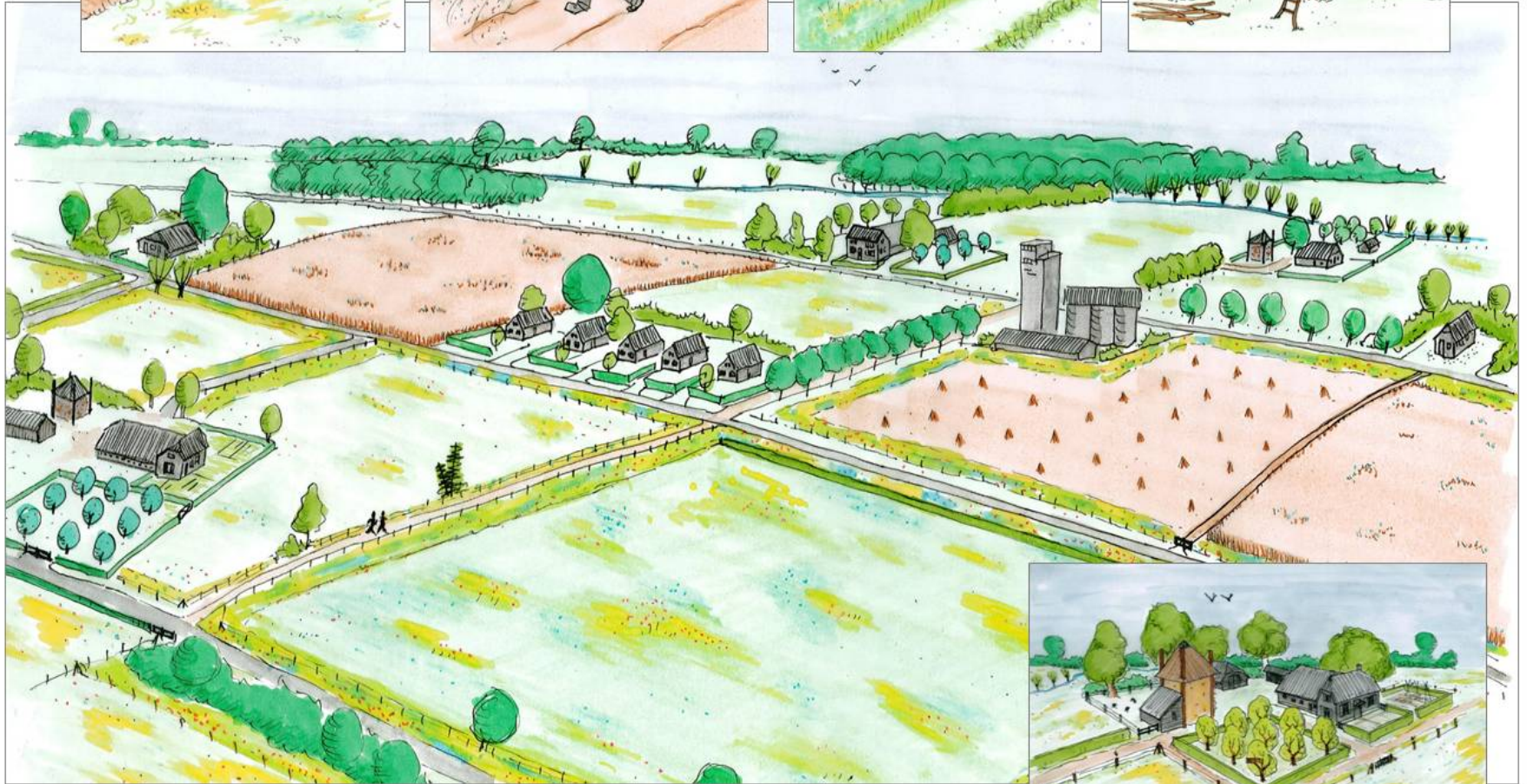
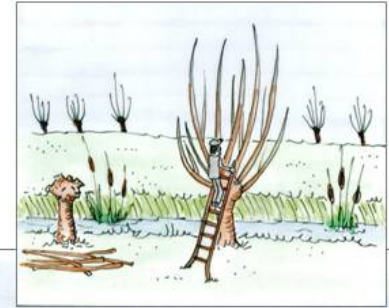
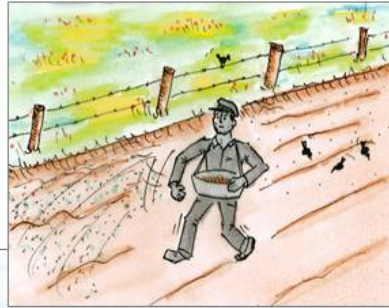

Praktijk bij versterking Natuur en landschap

Levend Landschap

- Op verzoek van gemeente op zoek naar dorp
- Afspraken met bestuur dbo
- 2 dorpsavonden
- 1 Bestaand beleid en nieuwe ideeën
- 2 Prioriteren d.m.v. trekkerschap
- Publiceren
- Uitvoeringsoverleg
- Uitvoeren eerste project
- Opstarten volgende projecten
- Begeleiding/ en communicatie

Trots op Heidenhoek, Wassinkbrink en Winkelshoek

Uitvoeringsagenda 2012-2014

Praktijk bij versterking Natuur en landschap

Landschapsbiografie

- Balgoyen en Zieuwent
- Deeltijdstudenten VHL samen met SLG
- Kennismaken dba
- Opsporen lokale gebiedskenners
- Verzamelen informatie
- Op aanspreken wijze gewenste kwaliteiten en aanwezige energie presenter
- Opmaat voor uitvoering

Praktijk bij versterking Natuur en landschap

Levend Landschap en landschapsbiografie

Rol HBO/WO'er

- Projectverantwoordelijkheid (middelen, doelen, tijd, relatiebeheer)
- Procesbegeleiding

Rol MBO'er

- Projectuitvoering
- Voorbereiding uitvoeringswerkzaamheden met groepen burgers

Nieuwe eisen bij versterking Natuur en landschap

Naast kennis fysieke omgeving ook competenties m.b.t. andere onderdelen van de omgeving

Competenties

- Flexibiliteit en schakelen
 - Kennisverschillen
 - Tempo verschillen
 - Werktijden ook buiten kantooruren
 - Begeleiding specifieke leeftijdsgroep/specifieke interesses

Nieuwe eisen bij versterking Natuur en landschap

Competenties

- Kennis over functioneren samenleving en krachtenveld (inzicht in rollenspel)
 - Helderheid over eigenaarschap van landschap
 - Kennis van staatsinrichting op gemeenteniveau, gemeentepolitiek, rol en positie dbo's
 - Rol overige stakeholders: overige overheden, ANV, TBO's, belangenorganisaties etc.
 - Verschil bewoners vs. overige stakeholders
 - Inzicht in eigen rol en verantwoord opdrachtgeverschap
 - Omgang met belangentegenstellingen en conflicten
 - Niet alles hoeft unaniem

Nieuwe eisen bij versterking Natuur en landschap

Competenties

- In staat tot regie voeren bij processen
 - Kennis participatieve werkmethoden en technieken bij agendering, prioritering, planvorming met/door groepen burgers
 - Inzicht en overzicht in verloop van processen (vooraf ,tijdens en na)
 - Bewuste burgers geen betutteling
 - Andere accenten en prioriteiten dan die van de opdrachtgever zijn mogelijk
 - Stimuleren initiatieven
 - Ondersteunen
 - Uitvoering met vrijwilligers
 - Loslaten en overdragen voorbereiden

Nieuwe eisen bij versterking Natuur en landschap

Competenties

- Sectoroverstijgend inzicht
 - Kennis omtrent vraagstukken zorg en landschap, jeugd en landschap, participatie en landschap
- Communicatieve vaardigheden
 - Verslaglegging tijdens sessies en verslaglegging van besluiten
 - Communicatie naar derden
 - Persberichten schrijven
 - Gebruik audiovisuele middelen
 - Gebruik website
 - Gebruiken passende sociale media

Nieuwe eisen bij versterking Natuur en landschap

Borging competenties

- Curriculum ontwikkeling
- Projectmatig werken
- Integrerende opdrachten
- Stages en werkervaringsplaatsen

Nieuwe eisen bij versterking Natuur en landschap

Overige competenties

- Vanuit de beroepspraktijk : Wat kunnen we aan deze competenties toevoegen?